

Bezpečnost ČSSR a společná obrana socialistických zemí

V současném třídně rozděleném světě jsme svědky toho, jak soudobý imperialismus ve snaze zvrátit historicky nevyhnutelný proces přechodu národů k socialismu, uplatňuje politiku násilí a zvůle v mezinárodních vztazích a všemi prostředky, včetně vojenské síly, se pokouší zabránit revolučním přeměnám ve vlastních zemích, ale i kdekoli ve světě. Tato tendence, vyplývající z agresivní podstaty imperialismu, je sice v posledních letech výrazně omezována změnami v poměru sil ve prospěch světové socialistické soustavy a revolučního, protimperialistického hnutí vůbec, ale skuteností zůstává, že agresivita imperialismu je stálým zdrojem nebezpečí pro mezinárodní mír a bezpečnost.

Komunistické a dělnické strany socialistických zemí, kapitalistického světa i rozvojových zemí v duchu závěrů mezinárodní porady komunistických a dělnických stran v Moskvě, která se konala v roce 1969, velmi intenzivně sjednocují všechny mírové a pokrokové síly dnešního světa do mohutné protimperialistické fronty, aby takové nebezpečí lokalizovaly již v zárodku, aby ostrý třídní boj mezi socialismem a kapitalismem probíhal pokojnou cestou, bez válek. Nesporně proto dochází v posledním období ve vývoji mezinárodních vztahů

k významným pozitivním změnám. Síly světového socialismu, který je hlavním garantem společenského pokroku a míru ve světě, neustále rostou a mezinárodní dění je stále méně ovlivňováno zákonitostmi existence kapitalismu.

Události posledních let a zejména pokus kontrarevolučních sil v letech 1968—1969 o zvrát socialistického vývoje v Československu ukazují, že imperialistické síly se nezříkají svých agresivních plánů ani proti zemím socialistického společenství, ačkoli jistě velmi dobře vědí, že bezpečnost členských států Varšavské smlouvy je spolehlivě zajištěna a že tyto státy nejen v zájmu vlastním, ale i z hlediska všeobecných zájmů revolučního hnutí ve světě nikdy nedovolí, aby v jakékoli podobě došlo k ohrožení socialistických vymožeností pracujícího lidu.

Významným nástrojem žádoucího upevnění jednoty a semknutosti zemí socialistického společenství, rozvoje nerozborného přátelství, všestranné spolupráce a vzájemné pomoci a účinnou zárukou bezpečnosti socialistických zemí, jsou mezinárodně právní svazky našich států, opírající se o celý systém dvoustranných a mnohostranných smluv.

Náš socialistický stát je pevným článkem společenství socialistických zemí a

jako takový též jedním z aktivních nositelů mezinárodních závazků, které vyplývají ze spojeneckých smluv. K aktivní roli ČSSR v mezinárodních vztazích nás ovšem nezavazují jen smlouvy, které jsme uzavřeli s ostatními socialistickými zeměmi, ale nejhlubší, třídně politické základy našeho spojení, naše hluboké přesvědčení o základním významu internacionální spolupráce pro zajištění skutečných národních zájmů pracujícího lidu obou našich národů. Generální tajemník ÚV KSSS ve svém pozdravném projevu XIV. sjezdu KSČ vyjádřil tento objektivně existující soulad internacionálních a národních zájmů v otázkách bezpečnosti našeho státu slovy: „V rodné bratrské národnosti socialistických zemí Československo poprvé získalo opravdovou bezpečnost, opravdové záruky své nezávislosti a nedotknutelnosti svých hranic.“¹⁾

Toto třídně politické hledisko je určující i pro výklad záruk bezpečnosti našeho státu, jak vyplývají z uzavřených smluv. Mezinárodně právním vyjádřením

základního politického principu komunistického a dělnického hnutí ve vztazích bratrských zemí je zásada socialistického internacionalismu. Znamená to, že smlouvou stanovené závazky, zajišťující bezpečnost socialistického státu, i když svou formulací mohou odpovídat normám obecného mezinárodního práva, mají kvalitativně rozdílný obsah. Tím je také dána jejich trvalá účinnost.

Ze spojeneckých smluv se socialistickými státy vyplývají v podstatě tři základní oblasti bezpečnosti: na prvním místě je to všestranná spolupráce na zásadách socialistického internacionalismu a společná obrana socialistických vymožeností, dále internacionální vojenská spolupráce a vzájemná pomoc proti ozbrojené agresi imperialismu a konečně koordinace zahraničně politické činnosti a boj za upevnění mezinárodní bezpečnosti. Nejde o žádné specifické záruky pro náš socialistický stát, ale o vzájemné záruky, neboť bezpečnost jednotlivých zemí socialistického společenství je podmíněna kolektivní bezpečností všech členských zemí Varšavské smlouvy.

Všestranná spolupráce na zásadách socialistického internacionalismu a společná obrana socialistických vymožeností

Všechny spojenecké smlouvy, které ČSSR uzavřela během poválečného období s evropskými socialistickými státy,²⁾ vycházejí ze zásady socialistického internacionalismu, která je stěžejním principem vztahů mezi státy socialistického společenství. Tato zásada, jejímž obsahem je nerozborné přátelství, bratrská vzájemná pomoc a všestranná spolupráce, založená na učení marxismu-leninismu, prostupuje všemi smlouvami a je výrazem skutečnosti, že vztahy mezi socialistickými státy jsou vztahy nového historického typu. Na jejich základě se postupně formuje i nové, socialistické mezinárodní právo, které prohlubuje a dále rozvíjí demokratické a mírové prvky obecného mezinárodního práva.³⁾

Uplatňování této zásady mezi zeměmi socialistického společenství významně ovlivňuje budování socialismu v každé zemi a socialistické soustavy jako celku. Je to i pochopitelné, když uvážíme mezinárodní a vnitřní objektivní podmínky výstavby rozvinuté socialistické společnosti v současné době a nutnost podpořit zákonitě působící tendenci ke sblížení socialistických států a národů na společné cestě k vytvoření komunistické společenské formace. Mezinárodně právní forma principu proletářského internacionalismu zajišťuje také po státní linii nezbytný společenský, koordinovaný postup v základních otázkách socialistické výstavby, při respektování historické specifčnosti každé země.

Spojenecké smlouvy se socialistickými zeměmi ovšem nejen konstatují existenci tohoto principu, ale zcela konkrétně i formulují jeho uplatňování v oblasti politické, hospodářské, vědeckotechnické, vojenské a kulturní spolupráce. Všimněme si, jak se zmíněný princip realizuje ve spolupráci politické, ekonomické a ideologické.

Není náhodné, že XXIV. sjezd KSSS věnoval tak velkou pozornost otázkám dalšího rozvoje politické spolupráce socialistických zemí. Socialistické státy vstoupily do etapy rozvinuté výstavby socia-

¹⁾ XIV. sjezd KSČ, Svoboda, Praha 1971, s. 168

²⁾ Varšavská smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci ze 14. 5. 1955; Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSSR a Polskou lidovou republikou ze 1. 3. 1967, mezi ČSSR a Německou demokratickou republikou ze 17. 3. 1967, mezi ČSR a Bulharskou lidovou republikou ze 26. 4. 1968, mezi ČSSR a Maďarskou lidovou republikou ze 14. 6. 1968, mezi ČSSR a Rumunskou socialistickou republikou ze 16. 8. 1968 a mezi ČSSR a Sovětským svazem ze 6. 5. 1970

³⁾ Blíže o tom: M. Potočný, K otázce mezinárodně právní povahy zásad socialistického internacionalismu, Časopis Mezinárodní vztahy č. 2/1972, s. 13—22

lismu, ve které roste složitost a náročnost úkolů, před kterými stojí komunistické a dělnické strany. Je tedy nutné, aby i v těchto nových podmínkách byly nalezeny nejdůležitější cesty řešení nových úkolů společenského rozvoje. Základní předpoklady úspěšného vyřešení všech vývojových problémů socialistické soustavy jsou trvale dány totožností socialistického zřízení, shodou základních zájmů a cílů socialistických zemí a důsledným prosazováním vedoucí úlohy komunistické strany ve společnosti. V tomto úsilí hraje významnou roli i formování mezistátních vztahů nového, socialistického typu, na základě zásad socialistického internacionalismu a vzájemného respektování státní suverenity a nezávislosti, rovnoprávnosti a nevměšování do vnitřních záležitostí. Jednota základních zájmů socialistických zemí nachází svůj výraz i v zahraničně politické oblasti, ve společném postupu členských zemí Varšavské smlouvy.

Na zásadách socialistického internacionalismu byl vypracován a postupně se realizuje Komplexní program dalšího prohlubování spolupráce a rozvíjení socialistické integrace členských zemí RVHP, jehož cílem je podpořit zákonitě působící tendenci k vyrovnání ekonomické úrovně zemí socialistického společenství. Plánovitě rozšiřování ekonomické spolupráce zemí RVHP se v současné době stalo neodmyslitelnou součástí jejich hospodářského života a nezbytným faktorem vzestupu socialistické výroby. Ekonomická integrace socialistických zemí má velký politický význam, neboť aktivně napomáhá k všestrannému sblížení národů socialistického společenství a zvyšuje vliv socialistické soustavy na světový vývoj.

Linie ideologické spolupráce socialistických zemí je v současné době zvláště aktuální. Komunistické a dělnické strany socialistických zemí společně usilují o nalezení a teoretické rozpracování „nejúčinnějších řešení problémů budování socialismu a komunismu spolu s řešením otázek, které souvisejí s vedením rozhodného boje proti antikomunistické buržoazní ideologii, proti pravicovému a „leviceovému“ oportunismu, buržoaznímu nacionalismu a s důsledným odhalováním protilenských a protisovětských koncepcí čínského vedení.“⁴⁾ Probíhá velmi intenzivní proces ideového a kulturního sblížení, stále rychleji se rozvíjejí vědecké a kulturní styky, turistika a další formy kontaktů.

⁴⁾ K. Katušev: Světová socialistická soustava — hlavní vývojové tendence. Příloha Týdeníku aktualit č. 17/1972, s. 8

Souhrnně řečeno, spolupráce socialistických zemí na principech socialistického internacionalismu upevňuje jednotu a semknutost socialistické soustavy, což má velký mezinárodně politický význam a umožňuje soustředěné a cílevědomé ovlivňování mezinárodního vývoje.

Pro politickou linii KSČ, vytyčenou na XIV. sjezdu naší strany, je charakteristickým rysem důsledná aplikace zásad socialistického internacionalismu ve vztazích mezi socialistickými zeměmi. XIV. sjezd KSČ uložil ústřednímu výboru, aby „vynaložil veškeré úsilí k dalšímu všestrannému rozvoji spolupráce s bratrskými socialistickými zeměmi, k prohlubování jednoty socialistického společenství.“ Stejně tak rezoluce XIV. sjezdu KSČ říká, že „ČSSR bude maximálně přispívat k soustavnému upevňování Varšavské smlouvy a iniciativně se podílet na prohlubování spolupráce a rozvíjení ekonomické integrace socialistických zemí v rámci RVHP.“⁵⁾

V této linii se s ohledem na dosažené zkušenosti z budování socialismu u nás a nové podmínky a potřeby rozvoje společnosti znovu potvrzuje rozhodující význam politiky přátelství, spolupráce a vzájemné pomoci socialistického společenství pro upevnění, další rozvoj a trvalou vnitřní stabilitu socialistického společenství zřízené v Československu.

Vztahy mezi socialistickými zeměmi, budované na základě skutečné rovnoprávnosti, respektování národní suverenity, vzájemného nevměšování do vnitřních záležitostí a na základě zásad socialistického internacionalismu, nemají rozhodující význam jen pro úspěšné dovršení výstavby socialismu a komunismu v naší společnosti. Stejně významné jsou pro upevnění našeho mezinárodního postavení a umožňují, aby československá zahraniční politika hrála aktivní roli v mezinárodních vztazích.

Protože se možnosti imperialistických sil použít v boji proti socialistickým zemím vojenských prostředků neustále zmenšují, hledají naši nepřátelé novou taktiku boje. Jak ukázal průběh událostí v Československu v letech 1968 — 1969, zaměřují se zejména na vnitřní ideologický rozklad socialistické společnosti. Tato taktika, „vnitřní eroze socialismu“ sice neuspěla, ale je skutečností, že od ní antikomunističtí strategové neustoupili ani dnes a stále doufají v její účinnost. Předpokládají-li, že hlavním spojencem jejich kontrarevolučních záměrů mají být vnitřní antisově-

⁵⁾ XIV. sjezd KSČ, Svoboda, Praha 1971, s. 586

ské a antisocialistické síly, je jen pochopitelné, že socialistické státy využijí všech prostředků, včetně mocenských, aby takové pokusy v zárodku likvidovaly.

Tak byla již v prohlášení komunistických a dělnických stran socialistických zemí 3. 8. 1968, v souvislosti s nebezpečným vývojem událostí v ČSSR, formulována zásada, podle které „podpora, ochrana a upevnění těchto vymožeností, kterých dosáhly národy svým hrdinským úsilím, obětavou prací lidu každé země,

jsou společnou internacionální povinností všech socialistických zemí“.⁶⁾

Tato zásada je dnes pevně zakotvena také ve Smlouvě o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSSR a SSSR ze 6. 5. 1970. Stejně významné ustanovení, které vyjadřuje odhodlání obou našich bratrských zemí společně vystoupit proti třídně nepřátelským silám, obsahuje čl. 5, který vyhláší rozhodnou vůli „podniknout nutná opatření k ochraně socialistických vymožeností lidu, bezpečnosti a nezávislosti obou zemí.“⁷⁾

Internacionální vojenská spolupráce a vzájemná pomoc proti ozbrojené agresi imperialismu

Socialistické státy neustále udržují vysokou bojovou pohotovost svých ozbrojených sil, aby včas a vítězně odvrátily útok agresora. Důvody, které nutí socialistické státy k posilování kolektivní obrany jsou jasné: imperialistické státy neskrývají své válečné přípravy proti socialistickým zemím, nehodlají přistoupit ke skutečnému odzbrojení a prakticky po celé poválečné období vedou války a organizují vojenské intervence proti národům celého světa. I když se imperialismu nepodařilo rozpoutat novou světovou válku, agresivní politika zemí západního bloku neustále ohrožuje mezinárodní bezpečnost. Dokud takové nebezpečí existuje, je nejen v zájmu bezpečnosti socialistických zemí, ale i mezinárodní bezpečnosti, aby armády Varšavské smlouvy stály na stráži míru.

Pokud jde o možné řešení vojenskopolitické situace v Evropě, na kterém mají socialistické státy bezprostřední zájem, nemůžeme si dělat v blízké budoucnosti žádné iluze o zásadních změnách ve směru k uvolnění vojenského napětí. Země agresivního Severoatlantického paktu byly sice donuceny přistoupit na mírové řešení řady sporných politických problémů Evropy, a to i v otázkách evropské bezpečnosti, ale své agresivní vojenskopolitické koncepte nezměnily. Mimo smluvních záruk nedotknutelnosti poválečných evropských hranic zajišťují tedy západní hranice evropských socialistických zemí armády Varšavské smlouvy.

Smluvní záruky proti ozbrojené agresi imperialismu mezi socialistickými státy jsou vzájemné a prakticky ve stejném znění je obsahuje jak Varšavská smlouva⁸⁾, tak i dvoustranné smlouvy ČSSR a ostatními evropskými socialistickými státy. Není ani důvodu pro rozdílnou formulaci, neboť důsledně vycházejí z čl. 51 Charty OSN, který právo na individuální kolektivní sebeobranu formuluje jako

zásadu obecného mezinárodního práva. Ze závazků vzájemné pomoci vyplývá nejen právo každého socialistického státu na poskytnutí pomoci ostatními členskými státy Varšavské smlouvy, ale také povinnost aktivně vystoupit proti agresorovi v případě nebo porušení bezpečnosti ostatních zemí. A nejen to. Aby každý z členských států Varšavské smlouvy mohl skutečně takový závazek splnit, je povinností každého z nich, v souladu se zásadami socialistického internacionalismu, vyvíjet trvalé úsilí o vysokou obrannou schopnost země již v době míru a aktivně se podílet na všech opatřeních, která jsou nezbytná pro upevnění obranných schopností celé Varšavské smlouvy.

V současné době vystupuje s novou naléhavostí požadavek dalšího prohlubování internacionální vojenské spolupráce zemí Varšavské smlouvy, a to jak z důvodů mezinárodních, tak i vojenskostategických. Jedině vojenskopolitický svazek zemí Varšavské smlouvy může úspěšně čelit vojenskému bloku NATO a spolehlivě zajišťovat bezpečnost národů socialistického společenství.

⁶⁾ Rudé právo, 4. 8. 1968

⁷⁾ Rudé právo, 7. 5. 1970

⁸⁾ Článek 4 Varšavské smlouvy zní:

„Dohodli-li v Evropě k ozbrojenému útoku proti jednomu státu nebo několika státům zúčastněným na smlouvě ze strany kteréhokoli státu nebo skupiny států, každý stát zúčastněný na smlouvě na základě práva na individuální nebo kolektivní sebeobranu, v souladu s čl. 51 Charty OSN, poskytne státu nebo státům, které byly takto napadeny, okamžitou pomoc, individuálně i v dohodě s ostatními státy zúčastněnými na smlouvě, a to všemi prostředky, které považuje za nutné, včetně použití ozbrojené síly. Státy zúčastněné na smlouvě se budou neprodleně radit o společných opatřeních, která je nutno podniknout pro obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.“

O opatřeních podniknutých na základě tohoto článku bude zpravena Rada bezpečnosti v souladu s ustanovením Charty OSN. Tato opatření budou zastavena, jakmile Rada bezpečnosti učiní opatření nutná k obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.“

Politická směrnice XIV. sjezdu KSČ v plném souhlasu s tímto objektivním požadavkem stanoví úkol maximálně přispívat k soustavnému upevňování Varšavské smlouvy. Pro ČSSR, která leží v územním dotyku s Německou spolkovou republikou, jsou záruky poskytované Varšavskou smlouvou životně důležité.

Upevňovat Varšavskou smlouvu a tak posilovat i záruky bezpečnosti ČSSR pak znamená: aktivně se podílet na zdokonalování její vojenské organizace, neustále prohlubovat vojenskou spolupráci s armádami Varšavské smlouvy, především se Sovětskou armádou a konečně neustále zvyšovat bojovou a politickou připravenost ČSLA tak, aby byla vždy pevným článkem systému kolektivní obrany.

Jak konstatovala zpráva o činnosti ÚV KSSS XXVI. sjezdu KSSS, „na základě kolektivního vypracování a uskutečnění četných opatření se v posledních letech zdokonalila vojenská organizace Varšavské smlouvy. Ozbrojené síly spojeneckých států jsou na vysokém stupni pohotovosti a jsou schopny zabezpečit pokojnou práci bratrských národů.“⁹⁾

Tím se rozumí zejména zdokonalení organizační struktury, ke kterému došlo v souvislosti se závěry budapeštského zasedání politického poradního výboru v roce 1969, a prohloubení součinnosti spojených ozbrojených sil, ke kterému rozhodující měrou přispívají pravidelná společná cvičení. Na široké základně se rozvinula i výměna zkušeností ze života bratrských armád. ČSSR všechna tato

opatření plně podpořila a aktivně na pomáhala jejich realizaci.

Rozhodující význam pro zajištění bezpečnosti socialistického Československa má bojová spolupráce se Sovětskou armádou. Nejmodernější bojová technika, kterou mají Sovětské ozbrojené síly ve výzbroji, bojové a morální politické kvality sovětských vojáků a důsledné usku-tečňování leninských principů v životě Sovětské armády — to jsou spolehlivé opory i naší bezpečnosti. ČSLA stojí dnes v prvním sledu Varšavské smlouvy spolu s jednotkami Střední skupiny sovětských vojsk. To je velká příležitost k tomu, aby se při plnění společných bojových úkolů vzájemné vztahy dále prohlubovaly. Rozšiřování osobních kontaktů mezi představiteli ČSLA a Střední skupiny sovětských vojsk, vzájemná výměna zkušeností a také společná cvičení jednotek obou bratrských armád dokazují, že nerozborné přátelství a spolupráce se Sovětským svazem má ve vojenskopolitické oblasti své pevné základy.

Požadavek, aby ČSLA byla pevným článkem Varšavské smlouvy, nevyplývá jen z její mocenskopolitické funkce při ochraně zájmů dělnické třídy Československa. To je také naše internacionální povinnost vůči ostatním socialistickým zemím. Základní úkoly při dalším zvyšování bojové a politické připravenosti ČSLA vylučil XIV. sjezd KSČ. Zdůraznil je především nutné úkol dále prohlubovat socialistický charakter naší armády, na základě leninských principů výstavby a řízení ozbrojených sil komunistickou stranou.

Koordinace zahraničně politické činnosti a boj za upevnění mezinárodní bezpečnosti

Spojenecké smlouvy se socialistickými zeměmi obsahují také vzájemné závazky ve vztahu k zahraničně politické činnosti. Článek 2 Varšavské smlouvy v tomto smyslu vyjadřuje ochotu členských států „účastnit se v duchu upřímné spolupráce všech mezinárodních jednání, jejichž cílem je zajistit mezinárodní mír a bezpečnost a plně poskytovat své síly pro uskutečnění těchto cílů.“¹⁰⁾ Organizačně politickou formou plnění tohoto úkolu je systém konzultací o všech mezinárodních otázkách společného zájmu. Zásady socialistického internacionalismu nalézají tak své uplatnění i v této mimořádně důležité sféře politiky komunistických a dělnických stran.

⁹⁾ XXIV. sjezd KSS, Svoboda, Praha 1971, s. 9

¹⁰⁾ Varšavská smlouva v dokumentech (1954 až 1970), VAAZ Bratislava 1970, s. 37

Cílem evropské politiky zemí Varšavské smlouvy je vytvoření systému kolektivní bezpečnosti na zásadách mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením. Prostředkem dosahování tohoto cíle je právě kolektivní posuzování mezinárodní situace a vypracování společného programu boje za evropskou bezpečnost. Úspěchy, kterých socialistické země v této oblasti dosáhly, a máme tím na mysli především probíhající myšlenky celoevropské konference, dokazují, že takováto mírová politika socialismu je reálným faktorem mezinárodního vývoje.

Je nesporné, že program upevnění evropské bezpečnosti na zásadách mírové spolupráce států bez ohledu na jejich společenské zřízení, který se zrodil v průběhu existence Varšavské smlouvy

na jednáních politického poradního výboru, pozitivně ovlivňuje celkovou situaci v Evropě a má bezprostřední význam také pro bezpečnost evropských socialistických zemí. V jeho rámci dochází k postupnému řešení existujících politických problémů, které se nahromadily v poválečném období ve vztazích mezi oběma systémy států. V tak závažné otázce evropské bezpečnosti, jakou je uznání nedotknutelnosti poválečných hranic, jejich neporušitelnosti silou nebo jen hrozbou síly, bylo ratifikací smluv mezi Sovětským svazem, Polskou lidovou republikou a Německou spolkovou republikou dosaženo skutečného mezníku v dosavadním evropském vývoji — od období „studené války“ k období mírové spolupráce států rozdílného společenského zřízení. Společně s ratifikací čtyřstranné smlouvy o Západním Berlíně se tak vytvořily reálné předpoklady k dosažení kolektivní bezpečnosti v celé Evropě. Těžko si lze představit, že by takových úspěchů mohlo být dosaženo, kdyby země Varšavské smlouvy nepostupovaly v boji za evropskou bezpečnost jednotně.

Smlouva mezi SSSR a NSR má rozhodující význam pro normalizaci situace v celé Evropě, neboť Německá spolková republika to byla, která jako jediný stát západního bloku dosud otevřeně odmítala uznat realitu poválečných hranic NDR, Polska a Československa. Dodejme, že ani dnes není její postoj k této otázce zcela jednoznačný. Zatím byl smluvně dovršen tento proces v otázce západních hranic Polska na Odře a Nise a ve smyslu prvního mezinárodně právního aktu uznání NDR také ve čtyřstranné smlouvě o západním Berlíně. Stále však ještě zbývá vyřešit otázku plného mezinárodně právního uznání NDR a uznání neplatnosti mnichovské dohody od samého počátku vlády Německé spolkové republiky.

O problému uznání neplatnosti mnichovské dohody od samého počátku se jednalo již v pěti kolech průzkumných rozhovorů mezi představiteli ČSSR a NSR, ale zatím bez konkrétního výsledku. Právě v tomto případě se ukazuje, že nemůžeme podléhat přílišnému optimismu o podstatě zahraniční politiky Brandtovy vlády. Tam, kde by skutečně bylo možné prokázat dobrou vůli a nejen spekulovat s tím, jaký politický kapitál to vládnoucím kruhům NSR přinese, tam se agresivní podstata imperialismu znovu potvrzuje. Pro nás je ovšem nejdůležitější, že náš nekompromisní postoj v této otázce plně podporuje Sovětský svaz a ostatní země Varšavské

smlouvy, jak vyplývá přímo ze smluv, které jsme s bratrskými zeměmi uzavřeli. O jeho neměnnosti a internacionální podpoře všech zemí Varšavské smlouvy svědčí i poslední zasedání politického poradního výboru v lednu 1972.

Růst mezinárodní prestiže světové socialistické soustavy se projevuje nejen v úspěšném řešení evropských problémů, ale i v tendenci k upevňování mezinárodní bezpečnosti. Byly to dosud jen socialistické státy, které v celém poválečném období důsledně prosazovaly v mezinárodních vztazích principy mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením jako jedině možný základ vztahů mezi socialistickými a kapitalistickými státy. Nyní, právě v důsledku vytrvalé a důsledné leninské mírové zahraniční politiky socialistických zemí, která se dnes opírá o mírový program XXIV. sjezdu KSSS, chápou tuto realitu i vládnoucí kruhy některých kapitalistických zemí. Policie síly vůči socialistickým zemím je stále méně udržitelná. Jen tak si můžeme vysvětlit, proč i Spojené státy po dlouholetém období odmítání jakéhokoli přímého jednání se Sovětským svazem nakonec mění svůj postoj a v době návštěvy amerického prezidenta v Moskvě podepisují řadu významných dohod. V zásadách vzájemných vztahů mezi SSSR a USA dokonce američtí představitelé v článku 1 podepsali, že obě země „budou vycházet ze společného přesvědčení, že v nukleárním věku neexistuje jiný základ pro udržování vztahů mezi nimi, kromě mírového soužití. Rozdíl v ideologii a společenském zřízení SSSR a USA nebrání rozvoji normálních vztahů mezi nimi, založených na zásadách svrchovanosti, rovnoprávnosti, nevměšování do vnitřních záležitostí a vzájemných výhod.“¹¹⁾

Pevný postoj socialistických zemí proti imperialistické agresi v Indočíně a na Středním východě má mimořádný význam pro dosažení skutečného mírového soužití v těchto oblastech a je nesporné, že nejen solidarita s hrdinským bojem těchto národů za nezávislost, ale i poskytnutá všestranná materiální pomoc, mají rozhodující význam pro úspěšné dovršení boje těchto národů za osvobození. Mírová politika socialistických zemí na těchto konkrétních příkladech dokazuje, že komunistické a dělnické strany důsledně uplatňují princip nedělitelnosti míru. Účinný odpor proti agresi kdekoliv ve světě je neoddělitelnou součástí jejich mírové strategie.

¹¹⁾ Nová doba č. 23/1972, s. 23

Problematika bezpečnosti je stále citlivou otázkou ideově výchovné práce, ačkoli právě smluvní zakotvení záruk svobody, nezávislosti, socialistického rozvoje naší vlasti a nedotknutelnosti našich hranic, je přesvědčivým dokladem toho, že teprve ve společenství socialistických zemí dosáhly oba naše národy opravdové bezpečnosti. Odhalit příčiny toho, proč je stále nutné této otázce věnovat pozornost, nám pomáhá analýza objektivních mezinárodních i vnitřních podmínek výstavby socialismu v současné etapě třídního zápasu mezi socialismem a kapitalismem.

Z nich zasluhuje naši velkou pozornost intenzivní působení antikomunistické nepřátelské propagandy vůči socialistickým zemím, ve které jsou útoky proti internacionální podstatě vztahů mezi našimi zeměmi jedním z nejfrekventovanějších témat. Antikomunističtí propagandisté v této souvislosti usilují podněcováním antisovětismu a nacionalismu, zveličováním problémů socialistické výstavby a šířením výmyslů o „nerovnoprávných vztazích“ v podstatě o nám známou ideologickou a politickou diverzi, s cílem narušit jednotu našeho internacionálního svazku a omezit naše možnosti v boji za mír, proti imperialismu a válkám. Vypracovávají i různé „teorie“, které mají budit zdání vědeckosti, „objektivního přístupu“, ale ať se o to snaží sebevíce, nemohou ani tito „nestranní“ teoretikové zastříti, že jsou apologety soudobého imperialismu. Do této kategorie patří jejich „teorie omezené suverenity“, která je jasným výplodem antikomunistických ideologů, neboť komu jinému mohou sloužit závěry o existenci „západní demokracie“, než právě vládnoucím kruhům imperialistických zemí.

Protože jejich dokumenty oplývají většinou „právními hledisky“, ve kterých jaksi zapomínají na třídně politickou podstatu veškerého společenského dění a vědomě ji zastírají i ve výkladu demokratických principů mezinárodního práva, především v otázkách suverenity států, je naší povinností nezůstat ani na tomto poli bez odpovědi. Mezinárodně právní záruky bezpečnosti socialistického Československa, jak vyplývají ze spojeneckých smluv, poskytují dostatek přesvědčivých argumentů pro náš základní závěr, že politika nerozborného přátelství, všestranné spolupráce a vzájemné pomoci se Sovětským svazem a ostatními zeměmi Varšavské smlouvy je nejspolehlivější oporou bezpečnosti a socialistického rozvoje naší vlasti.